

Rapport fra utredningen om fremtidig mastergradsprogram forankret ved THF, ASV og SME

Bakgrunn

Instituttleder ved HELSAM har gitt Avdeling for sykepleievitenskap, Avdeling for tverrfaglig helsevitenskap og Senter for medisinsk etikk et mandat om utredning av fremtidig masterprogram forankret ved THF, ASV og SME. Arbeidsgruppa har fått følgende mandat:

Mandat

Utredningsgruppa skal avklare hovedtrekkene i en framtidig mastergrad som er forankret i de tre fagmiljøene (THF, SME, ASV). Arbeidet har sitt utgangspunkt i prosessen med endring av masterprogrammene ved ASV (se tidligere rapport). Arbeidet i gruppen har derfor som siktemål å sikre at ASVs kunnskapsområder innarbeides slik at de kommer masterstudenter til gode.

Programmet skal utdanne kandidater som bidrar til videreutvikling av bærekraftige helsetjenester gjennom forskning, fagutvikling og ledelse. Utredningen skal ta utgangspunkt i dagens volum på antall studieplasser ved HELSAM noe som innebærer at det i det nye studieprogrammet inngår studieplassene ved THF og ved dagens program ved ASV. Det ligger til mandatet å vurdere spesialiseringer eller fordypninger innenfor programmet.

Utredningen må avklare språk (engelsk eller norsk), størrelsen på masteroppgava (30 eller 60 ECTS) og navn på programmet.

Arbeidsgruppe:

Følgende medlemmer har deltatt i arbeidsgruppen: Fra ASV Ragnhild Hellesø (leder av gruppen), Randi Opheim og Stig Tore Bogstrand. Fra THF: Kari Nyheim Solbrække, Lisbeth Thoresen og Astrid Klopstad Wahl. Fra SME: Reidar Pedersen Morten Magelssen og Jan Helge Solbakk.

Kort om arbeidsgruppens arbeidsprosess:

Arbeidsgruppen har hatt 6 møter. På første møtet presenterte de ulike avdelingene sine forskningsområder og ASV og THF også sine masterprogram. På andre møte gikk vi i dybden på THF-programmet for at alle skulle få innsikt i tenkningen bak programmet. Til møte nummer tre utarbeidet leder et forslag basert på diskusjonene i gruppen. Forslaget bygget på THF-masteren, men med forslag til mulige fordypningsområder. Forslaget inneholdt forslag til tre fordypninger: Helsefremmende og forebyggende, Tverrfaglig helseforskningsfordypning og Etisk/bærekraftig helsetjenesteutvikling. SME hadde kommentarer og innspill til forbedringer på forslaget. På møtet ble det klart at det var ulike syn på hvordan man kan forstå fordypninger (linjer versus fordypninger og representerer dette et nytt program versus er det en endring i nåværende THF). I møtet ble det bestemt at vi måtte be om en avklaring fra instituttleder og studiedekan hvilke «frihetsgrader» vi har i utformingen av masterprogrammet. På neste møte, 8. februar, var instituttleder med. Han hadde tatt opp saken i dialogmøte i dekanatet. Spørsmålet har også vært drøftet i fakultetsstyret. I etterkant har det blitt klart at fakultetsstyret ønsker at HELSAM skal utrede et nytt masterprogram i Folkehelse og bærekraftige helsetjenester med oppstart høsten 2023 og søke UiO sentralt om nye studieplasser. Basert på denne klargjøringen drøftet arbeidsgruppen saken med instituttleder Terje Hagen hvor det fra instituttleders siden ble gjort tydelig at det hverken er rom for eller ønskelig fra

fakultetets side at arbeidsgruppen foreslår oppretting av et nytt program. Med dette utgangspunktet fikk arbeidsgruppen i oppdrag å fullføre mandatet sitt, men innlevering av rapport innen 15. april 2021.

Innhold i fremtidig mastergradsprogram

Forslaget bygger på porteføljen fra de tre avdelingene.

Presentasjon av master i Tverrfaglig helseforskning og eksisterende valgfrie emner som ønskes videreført i det framtidige masterprogrammet

Masterprogrammet består av teoretiske perspektiver og forskningsmetoder for å forstå og bidra til å løse aktuelle helseutfordringer, både på samfunns- og individnivå. Masterprogrammet har til hensikt å gi innsikt i helseforskningens grunnlagstenkning og i teoretiske, metodiske, forskningsetiske og praktiske sider ved et forskningsarbeid. Studentene vil etter fullført program ha utviklet en selvstendig, spørrende og kritisk tilnærming til helsefagenes kunnskap. Studentene vil også tilegne seg faglig fordypning innenfor ulike tematiske områder som helsekompetanse, makt og kunnskap, implementerings- og evalueringsforskning, aldring, kjønn og sykdom, funksjon og funksjonsvurderinger, og etikk. Studentene får et grundig innblikk i forskningsprosessen og tilegner seg dypere forståelse for hva forskning og systematisk utvikling av kunnskap om helse- og sykdomsrelaterte problemstillinger innebærer. Denne kompetansen gjør studentene i stand til i masteroppgaven kunne identifisere og formulere en avgrenset problemstilling, identifisere, vurdere og håndtere forskningsetiske problemstillinger og rutiner, velge relevant forskningsmetode og gjennomføre datainnsamling, samt analysere, skrive frem og diskutere funn opp mot aktuell teori. Kunnskap om akademisk skriving er del av denne kompetansen. Programmet for heltidsstudenter er organisert som vist i figuren:

4. semester	HELSEF4503 – Masteroppgave i tverrfaglig helseforskning				
3. semester	HELSEF4503 – Masteroppgave i tverrfaglig helseforskning				
2. semester	HELSEF4510 – Medical and Health Related Research Ethics	HELSEF4420 – Fordypning i kvalitativ metode / HELSEF4430 – Fordypning i kvantitativ metode	Valgfritt emne	Valgfritt emne	Valgfritt emne
1. semester	HELSEF4400 – Grunnlagstenkning og kunnskapsutvikling i tverrfaglig helseforskning		HELSEF4410 – Introduction to Qualitative Methods	INTHE4020 – Introduction to Quantitative Methods	Valgfritt emne
	10 studiepoeng	10 studiepoeng	10 studiepoeng		

En rekke valgfrie emner tilbys i programmet, fra ulike avdelinger. Studentene kan velge totalt 20 studiepoeng fra ulike valgfrie emner. To og to emner tilbys samtidig fordelt på fem perioder i programmet. I dagens program er det 10 valgfrie emner (se under). Emnekode reflekterer hvem som

tilbyr emnet med unntak av HELSEF 4511 som tilbys fra ASV. De emnene som er skilt ad ved «eller» tilbys i samme periode:

- Periode 1: HELSEF4406 Funksjon og funksjonsevaluering ELLER
- SME4210 Etske utfordringer i møte med pasienter og pårørende
- Periode 2: HELSEF4403 Makt og kunnskap i helsetjenesten ELLER
- SME4110 Teorier og metoder i helseetikken
- Periode 3: HELSEF4407 Health literacy ELLER
- INTHE4117 Global epidemics
- Periode 4: HELSEF4405 Kjønn, kropp og medikalisering ELLER
- INTHE4122 Migration and health
- Periode 5: HELSEF4511 Digitalisering, samhandling og innovasjon ELLER
- INTHE4118 Reproductive and sexual health and human rights

Presentasjon av SMEs eksisterende emner i THF og emner som ønskes inkludert i det framtidige masterprogrammet

Senter for medisinsk etikk jobber med praktisk etikk i helsetjenesten, forskningsetikk og medisin- og helsefagenes filosofi og grunnlagsetikk. SME opplever at mange yrkesgrupper i helsetjenesten er opptatt av etikk og ønsker kunnskaper i praktisk helseetikk, og redskaper til å jobbe med det i praksis på sitt arbeidssted. Disse er særlig viktige målgruppe for SMEs masteremner.

SME tilbyr i masterprogrammet tverrfaglig helseforskning følgende emner:

Obligatoriske emne:

- HELSEF4510 - Medical and Health Related Research Ethics: Helt nytt kurs I forskningsetikk. Etske utfordringer I helseregistre/biobankregistre. Vitenskapelig uredelighet. Emnet er **obligatorisk** for alle HELSAMs programstudenter, unntatt HELED. Dette emnet er nytt fra 2021.

Valgfrie emner:

- SME4210 – Etske utfordringer i møte med pasienter og pårørende: de store kategoriene etske utfordringer som oppstår i helsetjenesten og helsepersonells hverdag («klinisk etikk»).
- SME4110 – Teorier og metoder i helseetikken: etske teorier og metoder som er nyttige for å håndtere og forstå helseetske problemer

Følgende emne ønskes inn i den framtidige masteren:

- SME4310 – Veiledning av etikkrefleksjon i helsetjenesten: praktisk rettet emne som utvikler ferdigheter i å lede systematisk etisk refleksjon om konkrete etske problemer

Presentasjon av ASV-emner som ønskes inkludert i det framtidige masterprogrammet

Før SYKVIT-masteren ble besluttet nedlagt, hadde programmet flere valgfrie emner. Disse gjenspeiles i det avdelingen blant annet har ambisjon om å bidra med videre. Noen av emnene er også tilbud til GERSYK-studentene. ASV har hatt et stort fokus på forskning rettet mot pasienter med kroniske og langvarige sykdommer. Innretningen har vært på å forebygge videreutvikling av sykdom og å fremme helse for ulike pasientgrupper.

Valgfritt emne som inngår i dagens master i tverrfaglig helseforskning:

- HELSEF4511 Digitalisering, samhandling og innovasjon (SYKVIT 4311 Innovativ praksisutvikling) – emnet er revidert og tilbys for første gang fra 2021

Følgende emne ønskes inn i masterprogrammet: (ikke helt endelig forslag):¹

- GERSYK 4102 og SYKVIT 4014 Faglig ledelse, prioritering og praksisutvikling: brobygging akademia-klinikk
- SYKVIT 3413/GERSYK 4103 Helsepedagogikk og helsepsykologi ²
- GERSYK 4401/SYKVIT 4312 Brukermidvirkning og pårørendesamarbeid
- GERSYK 4104/SYKVIT 4013 Sosial ulikhet i helse – rus, psykisk og somatisk helse
- ASV/CHARM: Habilitering/rehabilitering (nytt)³
- ASV Komplekse intervensjoner i helsetjenesten/ implementeringsforskning
- ASV/HELSEF/SME Kunnskapshåndtering og kvalitetsforbedring (nytt)

Forslag til fremtidig program

Premissene for forslaget er mandatets punkt:

- Hovedtrekkene i en framtidig mastergrad som er forankret i de tre fagmiljøene (THF, SME, ASV).

Rammer for masterprogrammet

Gruppen er enig om følgende premisser/rammer:

- Antall studieplasser: 45 fra THF og 20 fra ASV, totalt inntil 65.
- Språk: Det er behov for et program rettet mot den norske helse- og velferdstjenesten slik at vi satser på et program med norsk som hovedspråk, men i kombinasjon med engelskspråklig der det passer inn.
- Masteroppgaven skal være på 60 ECTS/studiepoeng.
- Ressurser: Programmet bygger på fagressurser fra alle de tre avdelingene

Struktur på programmet

Arbeidsgruppa har tatt utgangspunkt i det eksisterende masterprogrammet Tverrfaglig helseforskning og mener det er hensiktsmessig å innpasse nye emner i dette programmets struktur på en slik måte at de tre avdelingene vil kunne ha eierskap til programmet. Eksempelvis justeres introduksjonsemnet HELSEF 4400 slik at det også trekker veksler på tema/kompetanse fra ASV og SME. Vi foreslår et nytt 10 stp. metodefordypning (i tillegg til kvalitative og kvantitative metoder) i andre semester for studenter som planlegger å arbeide med analyse og tolkning av ulike litterære kilder (hermeneutikk og argumentasjonsanalyse) i sin masteroppgave.

¹ Mange av emnene kan innpasses i en folkehelsemaster

² Selv om det henvises til emnekoder fra ASV – så vil flere av disse videreutvikles slik at de reflekterer det tverrfaglige perspektivet enda tydeligere.

³ Forslag som ikke har emnekoder reflekterer ASVs pågående forskning og emner som var under planlegging da SYKVIT ble vedtatt nedlagt (jfr tidligere rapport til fakultetet).

Valgfrie emner

Arbeidsgruppen foreslår at studentene, som i dagens masterprogram, velger 20 stp. valgfrie emner. De studentene som ønsker det, kan sette sammen elektive emner på en måte som gir dem en tematisk fordypning (se forlag under). Masteroppgaven kan inngås som en del av fordypningen.

Knyttet til dette foreslås det at programmet tilbyr tematiske fordypninger på tvers av de tre fagmiljøene, som ivaretar viktige utdanningsbehov og som kommuniserer godt til aktuelle målgrupper, inklusiv sykepleiere.

Følgende er eksempler på tematiske fordypninger som kan tilbys:

Etikk i helsetjenesten: SME 4210 Etske utfordringer i møte med pasient og pårørende, GERSYK 4401/SYKVIT 4312 Brukermedvirkning og pårørendesamarbeid, SME 4310 Veiledning av etikkrefleksjonsgrupper, SME 4110 Teorier og metoder i helseetikken, GERSYK 4102/ SYKVIT 4014 Faglig ledelse, prioritering og praksisutvikling: brobygging akademia-klinikk, ASV/CHARM: Habilitering/rehabilitering.

Digitalisering, helsekompetanse og innovasjon: HELSEF4407 Health Literacy, SYKVIT4313 Helsepedagogikk og helsepsykologi, HELSE4510 Digitalisering, samhandling og innovasjon, ASV Komplekse intervensjoner i helsetjenesten/ implementeringsforskning.

Kunnskap, makt og ulikhet i helse: HELSEF4403 Makt og kunnskap i helsetjenesten, HELSEF4405 Kjønn, kropp, medikalisering, INTHE4118 Reproductive and sexual health and human rights, INTHE4122 Migration and health, GERSYK 4104/SYKVIT 4013 Sosial ulikhet i helse – rus, psykisk og somatisk helse, INTHE4117 Global epidemics, HELSEF4406 Funksjon og funksjonsevaluering, ASV/HELSEF/SME Kunnskapshåndtering og kvalitetsforbedring (nytt).

Studenter skal – som i dag – også kunne velge emner fra andre masterprogram International community health og programmene ved HELED, evt. andre programmer, i den grad det er mulig å samordne timeplaner og språkkrav.

De tematiske fordypningene og tilbudet av elektive emner må revideres med jevne mellomrom, slik at studentene får tilstrekkelig forutsigbarhet og emnene nok studenter (f.eks. minimum 5 deltakere). Emnene som listes opp som videreføring av emner og som forslag til nye emner, kan organiseres inn i ulike tematiske emner.

Når skal de ulike emnene tilbys?

Per i dag er de elektive emnene i THF-masteren organisert i fem perioder. Det gis to emner i hver periode. Periodene er fordelt slik: Den første periodene er på høst (1. semester), mens fire perioder er fordelt utover på våren (2. semester). Hvor mange emner som skal tilbys i hver periode må ses opp mot antall studieplasser. Med 65 studenter bør det trolig ikke være mer enn maksimum fem emner per periode. Mange av emnene vil være av interesse for andre enn de som er tatt opp i programmet, og bør kunne være åpne for andre. En slik åpenhet vet vi har rekrutterende verdi.

Innfasing og ressurser

Sykepleievitenskap vil som følge av utfasingen av sine programmer få gradvis mer kapasitet, noe som vil passe med en gradvis innfasing av det reviderte programmet, slik at alle emner er innfaset innen 2023/2024. Det første emnet (HELSEF 4511) er implementert fra vårsemesteret 2021. SME 4310 Veiledning av etikkrefleksjonsgrupper er også klart for innfasing fra 2022 (periode 3, 4 eller 5). Neste emne SYKVIT 4013 Sosial ulikhet i helse – rus, psykisk og somatisk helse SME 4310 kan tilbys fra 2022.

En mer detaljert tidsplan vil bli utarbeidet om forslagene får nødvendig støtte fra instituttet og fakultetet.

Oppsummering:

- *Struktur:* Eksisterende hovedstruktur i THF-masteren videreføres med noen justeringer. Alle avdelingene bidrar på tvers i emnene ut fra kompetanse.
- *Innhold:*
 - Justering av 4400 Grunnlagstenkning og kunnskapsutvikling i tverrfaglig helseforskning inkluderer de tre avdelingene fra 2021 i planlegging og gjennomførelse.
 - Det utvikles ett nytt metodefordypningsemne (se over) og studentene må velge ett av de tre metodefordypningene.
- *Valgfrie emner:* Studentene kan velge en tematiske fordypning som foreslått over slik at disse til sammen utgjør minimum 20 studiepoeng. Masteroppgaven kan være innenfor fordypningstematikken. Studentene kan også helt velge fritt fra de valgfrie emnene.
- *Antall studenter:* Programmet har plass til 65 studenter.
- *Språk:* Programmet har norsk som hovedspråk, men i kombinasjon med engelskspråklig der det passer inn.
- *Masteroppgaven:* Den skal være på 60 studiepoeng.
- *Innfasing:* Innfasingen har allerede startet og nye emner kan gradvis innpasses f.o.m. 2022.
- *Navn på programmet:* Vi foreslår å kontinuere navnet Master i tverrfaglig helseforskning til vi er ferdige med innfasingen av nye emner.
- Deretter foreslår vi at navnet endres. Foreløpige forslag er fremmet, men ikke konkludert med: 1) Master i forskning, etikk og fagutvikling i helsetjenesten 2) Master i bærekraftige helsetjenester.

Videre prosess:

Dersom prinsippene i forslaget som skissert over får tilslutning av instituttet/fakultetet, anbefales det at programlederne fra ASV og THF og en representant fra SME får ansvar for konkretisering og detaljering av forslagene til tematiske fordypninger og kvalitetssikre hvilke emner som passer inn i de ulike tematiske fordypningene. Videre at det arbeides mer med å se på hvordan avdelingenes forskningsportefølje i større grad kan dra veksler på hverandre på tvers av avdelingene og inn mot de valgfrie emnene. Videre at de vurderer om det er behov for endringer i programmets styringsstrukturer for å sikre god medvirkning fra avdelinger. Det er behov for en detaljert innfasingsplan. Når konkretiseringen og innfasingsplan er ferdig, danner det grunnlag for å vurdere nødvendige ressurser, herunder romkapasitet til antall studenter og til valgfrie emner.